

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.6. „Спорт“ на тема:

ИЗСЛЕДВАНЕ ИНФОРМАТИВНОСТТА НА ТЕСТОВЕ ЗА СИЛА НА МУСКУЛАТУРАТА НА РАМЕНЕН ПОЯС В СПОРТНОТО КАТЕРЕНЕ

Автор: Станислава Николаева Ламбрева

Рецензент: проф. Даниела Дашева, ДН

АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМАТИКАТА И АНАЛИЗ НА СТРУКТУРАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД.

Проблематиката на дисертационния труд е актуална и това не подлежи на съмнение и е обосновано от автора още в увода.

Приемаме, че спортният резултат в катереното се определя от редица фактори, които трябва да се развиват и усъвършенстват със специализирани тренировъчни методи и средства. Изследваният проблем по своята същност е парциален, но важен, тъй като е в основата на контрола на силовите качества в спортното катерене. Изследователската теза предполага оценка на надеждността, валидността и практическата приложимост на три теста – блок, Power slap и бързо набиране.

Дисертационният труд е разположен на 143 страници, включително и ползвана литература и е относително добре балансиран.

Обектът и предметът на дисертационното изследване са очертани конкретно и са дефинирани шест изследователски задачи, потвърдени на страниците на трета глава.

Основната цел на изследването е насочена към установяване на надеждността и валидността на тестове за измерване на мускулната сила и издръжливост на раменния пояс и тяхното значение за реализация на спортното постижение в катеренето. В изследванията са взели участие общо 15 елитни катерачи мъже. Изследователският

подход към проблема включва теоретичен анализ и експериментална работа – изпълнение на 9 теста за сила и издръжливост, адекватно описани. Използван е Climbro тренажор в лабораторни условия, уникална научно-изследователската система за измерване на сила и мускулна издръжливост 3DSAC в реално време.

Данните от проведените изследвания са обработени чрез адекватни математико-статистически методи: вариационен анализ (дескриптивна статистика), проверка на хипотези (дисперсионен анализ), корелационен и регресионен анализ.

В първа глава е представена характеристика на скалното катерене, същност на тренировъчното натоварване в катеренето, морфо-антропометрични характеристики и двигателни качества в катеренето, мускулната сила и издръжливост при катерачи и контрол на специфичната работоспособност в спортното катерене.

Критичният анализ на използваната литература показва, че са проучени 104 литературни и други източници, по-голяма част от тях на латиница - 83, публикувани през последните 10 години. Като слабост може да се посочи фактът, че са малко ползваните източници на кирилица (22) като 10 от тях са на един и същ автор (М. Михайлов).

Логична в края на тази глава е определена работната хипотеза на изследването – а именно приемаме, че тестовете, посочени във втора глава - блок, Power slap и бързо набиране са валидни и надеждни и практически приложими в практиката на контрола в спортното катерене.

Трета глава включва анализ на средното равнище на изследваните признаци, оценка на нормалността на разпределението, изследване на надеждността на динамометричните тестове, както и валидността на параметрите и завършва с оценка на резултатите от двигателните тестове. Информацията е таблично и графично подходящо онагледена.

ОЦЕНКА НА ПОЛУЧЕНИТЕ НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ.

Настоящият дисертационен труд е експериментално изследване на надеждността и валидността на тестове за сила и издръжливост в катерене като специфична двигателна дейност за създаване на система

за контрол и оптимизиране на основните фактори на спортното постижение.

В потвърждение на гореказаното са и получените научно-приложни резултати на дисертационния труд, както следва:

1. Предоставят се сведения за надеждността на теста за взривна сила, при който катерачите се набират с две ръце за най-кратко време като предпоставка за високи спортни постижения.
2. Предоставена е нова информация за механични параметри при изпълнение на двата теста - бързо набирание и power slap, която може да се използва в бъдещи изследвания от подобен род.
3. Установени са надеждността и валидността на специфични за катеренето тестове и е проверена тяхната приложимост и значимост, в основата на построяването на тренировъчния процес.
4. Разработени са регресионни модели за оценяване на резултатите от трите теста за оптимизиране на тренировъчния процес в катеренето.
5. Предоставена е възможност за по-широко въвеждане в спортната практика на теста „Блок“ за прогнозиране на силовите параметри при набирание и за оптимизиране на времето за контрол и оценка.

Дефинираните в края на дисертационния труд изводи и препоръки обективно отразяват извършената от докторанта изследователска и аналитична работа. Те са добре формулирани и придават завършен вид на дисертационния труд. Особено съществени за спортно-педагогическата практика са изведените пет основни приноси. Те могат да послужат като отправна точка за оптимизиране на тренировъчния и състезателен процес в спортното катерене.

Нямам съществени препоръки и бележки към дисертационния труд.

Не са установени факти на плагиатство и общи публикации.

Представени са две публикации по темата на дисертационния труд в съавторство в научно-методическото списание „Спорт & Наука“ и Приложни науки в спорта.

Докторантката Станислава Ламбрева е завършила бакалавърска степен в СУ „Св. Св. Климент Охридски“ – Славянска и българска филология, както и магистърска в същия университет по Антропология. Защитава и магистърска степен – Спорт за високи постижения в НСА „В. Левски“. Владее отлично английски език и на добро ниво –немски език. Занимава се любителски с катерене и е управител и старши треньор на спортен клуб „Манияк“. Има солидни умения в различни сфери на образованието и спорта.

Авторефератът е разработен съобразно изискванията и съответства на съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Несъмнено, представената научна разработка е актуална и има научна стойност. Получените резултатите допълват, не само специфичната за скалното катерене спортна практика, но и общата теория и практика на диагностиката на двигателните качества в спорта въобще. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма – Теория и методология на спортната наука на Станислава Николаева Ламбрева.

София, 18. 07.2024

Проф. Даниела Дашева, ДН

REVIEW

of a dissertation for awarding the educational and scientific degree "Doctor", in the field of higher education 7. "Health and sport", professional direction 7.6. "Sports" on the subject:

INVESTIGATING THE INFORMATIVENESS OF SHOULDER GIRDLE MUSCLE STRENGTH TESTS IN SPORT CLIMBING

Author: Stanislava Nikolaeva Lambreva

Reviewer: Full Prof. Daniela Dasheva, DSc.

ACTUALITY OF THE ISSUES AND ANALYSIS OF THE STRUCTURE OF THE DISSERTATION WORK.

The issues of the dissertation work are up-to-date and this cannot be doubted and is justified by the author already in the introduction.

We accept that the result of the sport of climbing is determined by several factors that must be developed and improved with specialized training methods and means. The investigated problem is inherently partial, but important, as it is the basis of the control of strength qualities in sport climbing. The research thesis proposes an evaluation of the reliability, validity, and practical applicability of three tests - block, power slap, and fast handle.

The dissertation consists of only 143 pages, including the literature used, and is relatively well-balanced.

The object and subject of the dissertation research are specifically outlined and six research tasks are defined and confirmed in the pages of chapter three.

The main objective of the study is to establish the reliability and validity of tests for measuring muscle strength and endurance of the shoulder girdle and their importance for the realization of sports achievement in climbing. A total of 15 elite male climbers took part in the research. The research approach to the problem includes theoretical analysis and experimental work - the performance of 9 strength and endurance tests is adequately described. A Climbro simulator was used in laboratory

conditions, the unique scientific research system for measuring strength and muscular endurance 3DSAC in real-time.

The data from the conducted studies were processed using adequate mathematical and statistical methods: variation analysis (descriptive statistics), hypothesis testing (dispersion analysis), correlation, and regression analysis.

The first chapter presents a characteristic of rock climbing, the nature of the training load in climbing, morpho-anthropometric characteristics and motor qualities in climbing, muscle strength and endurance in climbers, and control of specific work capacity in sport climbing.

The critical analysis of the literature used shows that 104 literary and other sources were studied, most of them in Latin - 83 published in the last 10 years. As a weakness, we can point to the fact that there are few used Cyrillic sources (22), 10 of which are by the same author (M. Mihailov).

Logically, at the end of this chapter, the working hypothesis of the study is determined - namely, we assume that the tests indicated in the second chapter - block, Power slap, and fast hand handle are valid reliable, and practically applicable in the practice of control in sport climbing.

The third chapter includes an analysis of the average level of the investigated signs, an assessment of the normality of the distribution, a study of the reliability of the dynamometric tests, as well as the validity of the parameters, and ends with an assessment of the results of the motor tests. The information is appropriately displayed in tables and graphics.

EVALUATION OF THE OBTAINED SCIENTIFIC AND APPLIED RESULTS.

The present dissertation is an experimental study of the reliability and validity of tests of strength and endurance in climbing as a specific motor activity to create a system to control and optimize the main factors of sports performance.

In confirmation of the above are the obtained scientific and applied results of the dissertation, as follows:

1. The reliability of the explosive power test, in which climbers perform a two-handed pull-up in the shortest time, is reported as a prerequisite for high sports achievements.

2. New information is provided on mechanical parameters when performing the two tests - speed dial and power slap which can be used in future studies of a similar nature.

3. The reliability and validity of climbing-specific tests have been established and their applicability and significance, the basis of building the training process, have been entrusted.

4. Regression models were developed to evaluate the results of the three tests to optimize the training process in climbing.

5. An opportunity has been provided for a wider introduction into sports practice of the "Block" test for predicting strength parameters during recruitment and for optimizing control and assessment time.

The conclusions and recommendations defined at the end of the dissertation work objectively reflect the research and analytical work performed by the doctoral student. They are well-worded and give a finished look to the dissertation work. The following five main contributions are particularly important for the sports-pedagogical practice. They can serve as a starting point for optimizing the training and competition process in sport climbing.

I don't have either recommendations or notes on the dissertation work.

No facts of plagiarism and general publications were found.

Two publications on the subject of the dissertation work in co-authorship are presented in the scientific-methodical journal "Sport & Science" and the Journal of Applied Sports Sciences.

Doctoral student Stanislava Lambreva completed her bachelor's degree at the University of St. Kliment Ohridski" - Slavic and Bulgarian philology, as well as a master's degree at the same university in Anthropology. He also defended his master's degree - Sports for Excellence at the National Sports Academy "V. Levski". He is fluent in English and at a good level in German. He is engaged in climbing as an amateur and is the manager and head coach of the "Maniac" sports club. He has solid skills in various fields of education and sports.

The abstract is developed according to the requirements and corresponds to the content of the dissertation work.

CONCLUSION

Undoubtedly, the presented scientific development is current and has scientific value. The obtained results complement not only the sports practice specific to sport climbing but also the general theory and practice of motor quality diagnostics in sports in general. This gives me the reason to propose to the respected members of the scientific jury to award the educational and scientific degree "doctor" in professional direction 7.6. Sport, PhD program – Theory and methodology of sports science to Stanislava Nikolaeva Lambreva.

Sofia, 18.07.2024

Full Prof. Daniela Dasheva, Dsc.